

פורום מגדר
רשת חינוך נעמת

יום המאבק הבינלאומי למניעת אלימות

נגד נשים

ערכה עבור אנשי ונשות חינוך

רשת חינוך נעמת

ליקטו ועיצבו:

אמיר שפירא ורוני מנט – פורום מגדר רשת חינוך נעמת

צילומי רקע:

תערוכת "עד כאן"-עוצרים/ות אלימות נגד נשים
(איפור וצילום תלמידות/ות תיכון טכנולוגי נעמת חולון)

רשת חינוך נעמת

מהי אלימות
נגד נשים?

מהו יום
המאבק
הבינלאומי
למניעת אלימות
נגד נשים?

מוקדי סיוע

עקרונות ודגשים
לשיח

שיעורי חינוך

מערך שיעור מומלץ והצעות
נוספות לשיעורי חינוך

דבר יושבת ראש עמותת נעמת

גברת חגית פאר

דבר יושבת ראש עמותת נעמת

מורות ומורי רשת חינוך נעמת, איני יכולה להפריז בחשיבות שאני רואה בהעברת תכנית משמעותית בנושא אלימות במשפחה ואלימות מגדרית לתלמידים ולתלמידות שלנו.

אני שמחה מאוד כי רשת החינוך בהובלת מינה שפי קיבלה החלטה להטמיע בתוכנית ההקניה תכנים מעולם תוכן בו עוסקת נעמת כתנועה הפועלת לקידום שוויון מגדרי. זה חשוב לנעמת וחשוב לחברה שלנו ואין לי ספק כי תלמיד ותלמידה שמתנסים בתכנים אלו לוקחים עימם ידע וראיית עולם לחיים.

מאחלת לכם הצלחה רבה באירועי היום הבינלאומי לציון המאבק באלימות כלפי נשים ומקווה כי תמשיכו כרשת להעמיק ולהקנות כלים מודעי מגדר. שלכם.ן בהערכה,

חגית פאר, יו"ר נעמת

מהי אלימות נגד נשים?

אלימות נגד נשים הינה תופעה חברתית הכוללת אלימות פיזית, אלימות מילולית, התעללות נפשית, תקיפה מינית או אלימות כלכלית כלפי נשים.

קיימות תאוריות הטוענות שהסיבה לתופעה זו נעוצה באי השוויון המגדרי ובמעמד הנחות של נשים לאורך ההיסטוריה. בתרבויות שונות ובחברות פטריארכליות נחשבה האישה לרכוש של הגבר. אלימות נגד נשים הייתה דרך לשליטה בהן ולהגבלת צעדיהן ומעמדן בחברה, ותרמו לכך חוקים שונים ומדיניות ממשלתית בחלק מהמדינות. נשים רבות נשארות במערכת זוגית אלימה בשל תלות כלכלית ורגשית משמעותית בגבר המתעלל, והעדר מנגנוני תמיכה ועזרה. דרישה לפרידה או ניסיונות בריחה מובילים פעמים רבות למעשי אלימות נוספים מצד בן הזוג ואיומים ממשיים על חייהן של הנשים. על אף התקדמות מסוימת במעמדן של נשים בשנים האחרונות וחקיקת חוקים מגנים, ממשיכה התופעה להתקיים באופן נרחב ולגבות קורבנות רבים.

סוגי אלימות נגד נשים

אלימות גופנית :

הפעלת כוח או אמצעי פיזי אחר (כלי נשק למשל) לצורך גרימת נזק או סבל גופני או נפשי. ביטויים של אלימות גופנית, בין היתר, הם הכאה, דחיפה, בעיטה, חניקה, קשירה, משיכת שיער ועוד.

אלימות מינית :

תקיפה מינית היא תקיפה בעלת אופי מיני המתבצעת כלפי אדם ללא הסכמתו או בניגוד לחוק. היא כוללת מגע בעל אופי מיני באמצעות גופו של התוקף או באמצעות חפץ. העבירות מוגדרות על פי החוק והן: מעשה מגונה, אונס ומעשה סדום בכפייה והטרדה מינית. בהתאם לכך כל אקט מיני המאופיין בחוסר הסכמה נחשב כאלימות מינית, ולכן יכול להתקיים גם בין בני זוג וזוגות נשואים. בתרבויות מסוימות ישנם גברים הסבורים כי בידם הזכות להכריח את בת זוגם לקיים עמם יחסי מין גם ללא הסכמתה, אך הדבר נחשב לאונס על פי החוק במרבית מדינות העולם המערבי. כיום אחוז אחד מהמתלוננות במרכזי סיוע לנפגעות תקיפה מינית מתלוננות על אונס בדייטים, אך ההנחה היא כי אחוז הנפגעות גבוה יותר, בשל האשמה עצמית של האישה וקושי לקבוע לעצמה האם האירוע נחשב אונס.

אלימות נפשית :

אלימות נפשית כוללת השפלה, איומים, אלימות מילולית ובידוד חברתי. על אף שהתנהגויות אלה בפני עצמן אינן משאירות סימנים גופניים, הן עשויות להוביל למצבים של חרדה מהאפשרות למימוש האיומים. אלימות נפשית יכולה לבוא לידי ביטוי לעתים בשתיקה ארוכה מכוונת או בהתנהגות פסיבית אגרסיבית, שבה במקום ביטוי הכעס בצורה גלויה ובשיחה, עושה זאת האדם על ידי התנהגות תוקפנית.

אלימות כלכלית :

במקרים אופייניים המזוהים כאלימות כלכלית, בן זוג אחד מונע מבן הזוג האחר הוצאת כספים כמעט באופן מוחלט, ללא קבלת אישור ממנו. ייתכן שבן הזוג מונע אחזקת צ'קים ו/או כרטיסי אשראי, שואל על כל הוצאה כספית ומביע כעס כאשר יש הוצאת כספים ללא אישורו. מאפיין נוסף המזוהה עם אלימות כלכלית הוא העברת כספים משותפים למקומות מסתור שאין לבן הזוג ידע עליהם ו/או גישה אליהם. אלו יכולים לכלול חשבונות בנק או תיקי השקעות. מכיוון שמערכות רבות בחברה מתייחסות למשפחות כיחידה אחת, נמנע לעתים סיוע לקורבנות אלימות כלכלית, שכן כל עוד אין תלונה, החברה מסביב אינה מזהה כל בעיה.

מהו יום המאבק הבינלאומי למניעת אלימות נגד נשים?

יום המאבק הבינלאומי למניעת אלימות נגד נשים חל ב-25 בנובמבר מאז הוכרז על ידי האו"ם ב-17 בדצמבר 1999 כיום המיועד למאבק באלימות נגד האישה. התאריך נקבע ל-25 בנובמבר לציון רצח האחיות מיראבל, שלוש פעילות פוליטיות ברפובליקה הדומיניקנית שנרצחו בשנת 1960 בהוראת הדיקטטור רפאל טרוחיו.

במסגרת ההכרזה על יום המאבק, קרא האו"ם לממשלות העולם לארגן פעילויות להעלאת המודעות הציבורית לסוגיית האלימות נגד הנשים בחברה. זאת כל עוד נשים בכל רחבי העולם הן קורבנות לאונס, לאלימות במשפחה, להטרדה מינית ולעוד סוגים של אלימות נגד נשים.

הצורך ביום להעלאת המודעות נובע מכך שלרוב הנתונים האמיתיים אודות היקף האלימות נגד הנשים אינם גלויים לציבור, וחלקם אף אינם מדווחים לרשויות.

בישראל בעשור האחרון מתרחשות סביב יום זה צעדות אותן מובילים מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית.

מוקדי סיוע – למי ניתן לפנות לעזרה?

✓ מוקד נעמת לאלימות במשפחה : *9201 (ראשון עד חמישי 00:00-15:00).

✓ מוקד ארצי לדיווח על אלימות במשפחה : 118 (שבעה ימים בשבוע).

✓ מרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית : 1202 (נשים), 1203 (גברים)

✓ קו חירום לתלמידים/ות בנושא אלימות : 1204.

✓ "עלם" – עמותה לנוער במצבי סיכון : 03-7686666.

✓ אל"י – האגודה להגנת הילד : 1-800-22-39-66.

✓ סהר – סיוע והקשבה ברשת (ראשון-חמישי 00:00-24:00 ; שבת 00:00-21:00).

✓ המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת : 105.

✓ שאלון אנונימי לזיהוי למצבי סיכון.

שיעור חינוך מומלץ

פעילות פתיחה במליאה:

שמש אסוציאציות למילה "אלימות".

צפייה בסרטון: "אפליה על רקע מגדרי – נעמת".

עבודה בקבוצות (15 דק'):

- כל קבוצה תתמקד בביטוי אחר של אלימות נגד נשים: אלימות גופנית, אלימות מינית, אלימות נפשית ואלימות כלכלית. נציגה אחד/ת מהקבוצה קורא/ת את ההגדרה, נציגה אחר/ת מדגישה את המשפט המאפיין את סוג האלימות, נציגה נוספת מוצאת סרטון שמבטא סוג זה של אלימות.
- לבסוף, הקבוצה מנסחת סלוגן למאבק באלימות נגד נשים תוך התמקדות בסוג האלימות.
- נציגה רביעית מפרסמת את שלושת הדברים בעמוד PADLET של הכיתה: משפט שמאפיין את סוג האלימות, סרטון המבטא אלימות נגד נשים וסלוגן קבוצתי למאבק באלימות נגד נשים.

שיעור חינוך מומלץ - המשך

דיון במליאה:

- הקבוצות חוזרות למליאה.
- נציג/ה מכל קבוצה מציג/ה את סוג האלימות שבו עסקה הקבוצה ואומר/ת מה הסלוגן שהקבוצה בחרה למאבק באלימות (מומלץ לכתוב על הלוח).
- לאחר מכן שואלת המורה את המליאה לגבי הצורך בציון בינלאומי ליום המאבק באלימות נגד נשים ויחד מציעים/ות דרכים לשיפור המצב בחברה הישראלית: כולל התייחסות לחינוך, חקיקה וקמפיינים.
- ניתן ואף רצוי לתת ביטוי נרחב לסלוגנים שנכתבו בדרכים שונות: צילומים, תערוכות, קירות מדברים, פוסטים ברשתות החברתיות ועוד.

שיעורי חינוך נוספים

✓ מערכי שיעור של עמותת "קדמה לשוויון בחינוך ובחברה בישראל":

- איך לדבר בכיתה על אלימות מינית?

- מגלים את המין – בין רצון להסכמה חופשית.

- חיזור או הטרדה מינית?

- מערך שיעור בנושא אלימות מינית.

- מערכי שיעור על גברים וגבריות.

✓ מערכי שיעור של מרכז הסיוע לנפגעי/ות תקיפה מינית:

- שיעור חינוך בעקבות התקיפה המינית באיה נאפה.

- שיעור חינוך בעקבות מקרי האונס הקבוצתי שפורסמו בקיץ 2019.

- שיעור חינוך – התמודדות עם סירוב ודחייה.

- מערך שיעור - #MeToo גם אני.

שיעורי חינוך נוספים

✓ נקודת מפנה - ערכת מערכי פעילות לנערות בנושאי מגדר, פמיניזם

והעצמה.

✓ הצעות לפעילויות של היחידה לשוויון בין המינים במשרד החינוך.

✓ אגרת לאנשי שפ"י - שיח עם תלמידים/ות בעקבות רצח נשים.

✓ Shevion - מחברות קדמה למגדר: מערכי שיעור עם אג'נדה.

✓ מערך שיעור של אתר "בין הצלולים" בנושא היום הבינלאומי

למאבק באלימות נגד נשים.